

1. YLEISTÄ

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja yliopisto ovat yliopistolain (558/2009) 48 §:n 1 momentin nojalla sopineet yliopiston toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta sekä muista eduskunnan ja valtioneuvoston korkeakouluille asettamista strategisista tavoitteista.

2. KORKEAKOULULAITOKSEN YHTEISET TAVOITTEET JA KORKEAKOULUKOHTAISET TOIMENPITEET

Tavoitetila 2025

Suomalainen - nykyistä laadukkaampi, kansainvälisempi, vaikuttavampi ja tehokkaampi - korkeakoululaitos on vuonna 2025 kansainvälisesti kilpailukykyinen, mahdollistaa korkeaan osaamiseen perustuvan suomalaisen yhteiskunnan ja toimintatapojen uudistumisen sekä tuottaa osaamista ja uutta tietoa globaalien, usein monialaisten ongelmien ratkaisemiseen. Korkeakoulut ja tiedelaitokset ottavat toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset, kuten digitalisaation, kansainvälistymisen ja väestökehityksen.

Suomalaiset yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat kansainvälisesti vahvoja ja kilpailukykyisiä toimijoita. Korkeakoululaitos muodostuu korkeatasoisista, vahvuusalueilleen profiloituneista yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Näiden osaaminen täydentää toisiaan siten, että yhteiskunnan ja työelämän erilaisiin tarpeisiin vastataan. Korkeakoulujen toiminnassa korostuvat sivistystehtävä, yhteiskuntavastuu ja vaikuttavuus, kestävän kehityksen periaatteet, eettinen toimintatapa sekä hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen. Laatua on vahvistettu kansainvälistymällä, digitalisaatiota hyödyntämällä sekä toimintaa modernisoimalla. Opintopolkuja on joustavoitettu, tieto on avointa ja infrastruktuurit yhteiskäytössä. Suomeen muodostuu tutkimuksen huipulla toimivia yliopistoja ja kaikissa yliopistoissa on kansainväliselle tasolle yltäviä tutkimusaloja. Ammattikorkeakoulujen soveltava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tukee entistä vahvemmin koulutusta ja luo edellytyksiä pk-yritysten sekä yksityisen ja julkisen sektorin palvelujen uudistumiselle.

Korkeakoulut ennakoivat ja tukevat yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän uudistumista ja turvaavat tarvittavan korkeakoulutetun työvoiman saatavuuden, ottaen huomioon pienevän nuorisoikäluokan sekä työ- ja elinkeinoelämän ja yhteiskunnan muutosten vaikutukset alakohtaisiin koulutustarpeisiin. Korkeakoulut vahvistavat osaamisellaan eri toimijoita yhdistäviä alue- ja alakohtaisia innovaatio- ja osaamiskeskittymiä. Nämä edistävät alueiden omiin vahvuuksiin ja kilpailuetuihin perustuvaa älykästä erikoistumista sekä uusien kasvualojen vahvistumista. Samalla hyödynnetään alueiden osaamispotentialia korkeakoulujen toiminnan kehittämisessä.

Korkeakouluyhteisö heijastaa väestön moninaisuutta ja sen toiminnassa toteutuu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

Korkeakoulut vahvistavat vaikuttavuuttaan erityisesti lisäämällä osaamisen ja tutkimustulosten laajempaa hyödyntämistä, kaupallistamista, osaamisen vientiä, elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia sekä yrittäjyysvalmiuksia ja -edellytyksiä. Korkeakoulut avaavat laajasti tutkimuksen tuloksia ja kehittävät aktiivisesti uusia toimintamalleja osaamisen siirtämiseksi yhteiskuntaan.

Korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön tietojärjestelmät ovat yhteentoimivia. Tietojen ja käsitteiden yhteismitallisuus sekä valtakunnallinen tietovaranto tukevat korkeakoulujen toimintaa ja ministeriön ohjausta.

Korkeakoulut ovat lisänneet kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä strategisesti valituilla alueilla hyödyntäen keskinäistä yhteistyötä ja verkottumista. Korkeakoulut hyödyntävät monipuolisesti eurooppalaisen korkeakoulutus- ja tutkimusalueen sekä Team Finland -toiminnan mahdollisuuksia.

Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapin yliopiston hallitukset päättivät yhteisen strategiatyön käynnistämisestä laajalla, koko korkeakoulu yhteisöä osallistavalla prosessilla. Strategiatyö valmistuu syksyllä 2019.

Lapin yliopisto jatkoi Suomen akatemian profiloitumisrahoituksella käynnistettyjä toimenpiteitään tutkimusprofiilinsa ja painoalojensa vahvistamiseksi (PROFI 1-4).

Aktisen osaamisen kansainvälistä tutkimusyhteistyötä ja laatua edisti Arctic Five -verkosto, jonka muodostavat Lapin, Luulajan, Oulun, Tromssan ja Uumajan yliopistot. Arctic Five -verkosto vahvisti Lapin yliopiston arktiseen osaamiseen perustuvaa tutkimustoimintaa ja vaikuttavuutta kansainvälisellä tasolla.

Yliopisto sai jatkuvan oppimisen strategiarahoitusta vuosille 2019-2020. Tavoitteena on luoda uusi jatkuvan oppimisen toimintamalli, jossa vahvistetaan koulutuksen tarjontaa ja kehitetään koulutusten sisältöjä. Yhteistyötä eri koulutusmuotojen (tutkintokoulutus, täydennyskoulutus, avoin yliopisto-opetus, erikoistumiskoulutus) sekä työelämän kanssa lisätään, tavoitteena on myös opintojen joustavoittaminen.

Digitalisaation edistämässä ja tietojärjestelmien (opetus, tutkimus) kansallisessa yhteiskehittämisessä yliopisto keskittyi konsortioyhteistyönä opintohallinnon, tutkimustietojärjestelmän ja kirjastojärjestelmän kehittämiseen. Lapin korkeakoulukonsernin tietohallinto osallistui proaktiivisesti kansalliseen korkeakoulujen tietohallinnon kehittämiseen.

Vahvat korkeakouluyksiköt osaamisen uudistajina

Korkeakoulut jatkavat alakohtaista ja alojen välistä toiminnallista ja rakenteellista kehittämistä osaamisen kokoamiseksi ja epätarkoituksenmukaisten päällekkäisyyksien purkamiseksi. Korkeakoulut profiloituvat, selkeyttävät ja tiivistävät yhteistyötä ja työnjakoa niin keskenään kuin tutkimuslaitosten kanssa koulutuksessa, tutkimuksessa, tukipalveluissa, rakenteissa ja infrastruktuureissa. Syvenevällä yhteistyöllä tuetaan voimavarojen tehokasta käyttöä ja laadun vahvistamista. Kansalliset ja kansainväliset strategiset kumppanuudet vahvistavat korkeakoulujen profiileja. Korkeakoulut keskittävät voimavaroja harvempiin, vaikuttavampiin ja taloudelliselta kantokyvyltään vahvempiin toiminnallisiin yksiköihin. Tämä edellyttää myös poisvalintojen toteuttamista korkeakouluissa.

Tavoitteena on vahvistaa Lapin korkeakoulukonsernia (LUC) omistusjärjestelyin siten, että korkeakoulut muodostavat yhtenäisesti johdetun strategisen kokonaisuuden. Lapin yliopisto ja Lapin ammattikorkeakoulun muut nykyiset omistajat ovat sopineet, että Lapin yliopistosta tulee 1.1.2019 mennessä 50,5 % omistusosuudella enemmistöosakas Lapin ammattikorkeakoulu Oy:stä. Korkeakouluja johdetaan siten, että ne kykenevät yhdessä parantamaan kummankin korkeakoulun tuloksia.

Korkeakoulukonsernin sisällä tuki- ja hallintopalveluita yhdistetään ja toiminnan päällekkäisyyksiä karsitaan ja

vapautuvia voimavaroja suunnataan valmisteltavan konsernin yhteisen strategian pohjalta erityisesti vahvuusalojen tukemiseen ja innovaatiotoiminnan edistämiseen.

Lapin ja Oulun yliopistot vahvistavat Pohjois-Suomen yliopistokoulutuksen vaikuttavuutta tiivistämällä yhteistyötään erityisesti arktisessa tutkimuksessa ja koulutuksessa, kasvatustieteissä, yhteiskuntatieteissä ja kauppatieteissä. Yliopistot laativat yhteistyössä alueen muiden korkeakoulujen (Centria, Diak, KAMK, Lapin AMK, OAMK) ja innovaatiojärjestelmän toimijoiden kanssa suuntaviivat Pohjois-Suomen korkeakoulujen vaikuttavuuden ja alueen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi vuoden 2017 aikana. Tavoitteena on tutkimuksen, koulutuksen, yritysten ja julkisen hallinnon tiivistävä alueellinen yhteistyö ja voimavarojen kokoaminen.

Strateginen yhteistyö

Lapin yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulun hallitukset päättivät yhteisen strategiatyön käynnistämisestä laajalla, koko korkeakoulu yhteisöä osallistavalla prosessilla. Strategiatyöskentelyssä painopisteenä oli painoalojen määrittely sekä strategiakartan komponenttien kuten toimintaympäristön, strategisen suunnan ja vision hahmottelu niin kansallisen korkeakoulu vision kuin globaalien ja alueellisten osaamistarpeiden perustalta. Strategiatyö valmistuu syksyllä 2019.

Lapin yliopiston koordinoiman UArctic -verkoston mahdollisuuksia konsernin yhteisen koulutus- ja tutkimustoiminnan edistämiseksi on valmisteltu. Tavoitteena on UArctic sihteeristön toiminnan vahvistaminen ja kiertotalousosaamiseen liittyvän temaattisen verkoston perustaminen.

Uutena konsernitason kv. toiminnan strategisena avauksena käynnistettiin Ski- and Ice Resort Management koulutusvientiprojekti, jossa aloitti kiinalainen opiskelijaryhmä syksyllä 2018. Koulutus tähtää alempaan korkeakoulututkintoon.

Pohjois-Suomen korkeakoulujen yhteistyöverkosto on kokoontunut säännöllisesti. Yhteistyössä suunniteltu koulutuskokonaisuus ei ole toteutunut, koska sille ei ole saatu täydentävää rahoitusta. Toiminnan painopisteeksi on kaavailtu vuodelle 2019 jatkuvan oppisen yhteistyön edistäminen.

Koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta

Toimenpiteitä yhteisen tutkintokoulutuksen perustan rakentamiseksi on jatkettu. Yliopistossa on avattu tutkintorakenteita konserniyhteistyön edistämiseksi; uusissa tiedekunta kohtaisissa (taiteet, yhteiskuntatieteet) opintosuunnitelmissa on määritelty puitteet, joihin Lapin ammattikorkeakoulussa suoritut opinnot voidaan kohdistaa. Näin helpotetaan merkittävästi HOPSien laadintaa ja sujuvoitetaan hyväksilukukäytäntöjä. Lapin AMK:ssa on vastaava prosessi käynnistetty.

Matkailualalla restonomi- ja kandiopintojen opetussuunnitelman runko yhteisistä 120 opintopisteen opinnoista valmistuu vuoden 2019 lopulla. Uuden rakenteen mukainen koulutus käynnistyy syksyllä 2020. Sosiaalialalla on selvitetty koulutuksien valtakunnallisia linjauksia sekä juridisia reunaehtoja, mitkä ovat hidastaneet merkittävästi projektin etenemistä aiemmin asetettujen aikataulujen ja tavoitteiden mukaisesti. Tällä hetkellä valmistellaan yhteistä monitieteistä ja -alaista tutkintokoulutuksen osaa (25 op).

Ympäri vuotisen oppimisen edistämiseksi on koottu perustutkinto-opiskelijoille tarkoitettu kesäopintoportaali.

LUC-opintotarjonta (perustutkintokoulutus) monipuolistui ja laajeni ja opintoihin osallistui opiskelijoita yhä useammasta tiedekunnasta ja osaamisalalta. Suosittuja olivat erityisesti peli- ja muotoiluopinnot sekä kasvatustieteiden opinnot.

Yrittäjyysopinnoista koottiin korkeakoulujen tarjonnasta selkeä kokonaisuus ja niihin sovittiin keskinäiset hyväksiluvut. Yrittäjyysopintoihin luotiin osaamisprofiilit, joiden avulla opiskelijat voivat valita itselleen parhaiten soveltuvat opinnot. Opinnot tulivat tarjolle syksyllä 2018.

Lapin korkeakoulukonsernin yhteisten AHOT-käytäntöjen valmistelu on aloitettu. Työ valmistuu vuoden 2019 keväällä osana LUC-opinnot projektia.

Syksyllä 2018 otettiin käyttöön yhteinen sähköinen oppimisympäristö, Moodle. Siirtymävaihetta on tuettu digitalisoituvan opetuksen tukitoimintoja tuottavan palveluyksikön, LUC eOppimispalvelut, toimesta. Yhteiseen ympäristöön siirrytään kokonaan vuoden 2019 loppuun mennessä. Yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulun yhteinen PEPPI-opiskelijahallintajärjestelmän käyttöönotto on edennyt hyvin ja yhteinen opetuksen suunnittelujärjestelmä otetaan käyttöön marraskuussa 2019. Yhteisten välineiden käyttöönoton myötä verkko-pohjaisen opetuksen toimintaprosessit ja tukikäytänteet ovat yhtenäistyneet. Prosesseja on tuettu järjestämällä henkilöstökoulutusta.

Hallinto- ja tukipalvelut

Tietohallinto ja IT-palvelut -yksikkö aloitti yhteisenä konsernitoimintona 1.1.2019. Lapin AMKin IT-henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella Lapin yliopiston palvelukseen. Muutos suoritettiin onnistuneesti.

Viestintä- ja markkinointipalveluiden kehitysprojekti käynnistettiin. Tavoitteena on, että viestintä- ja markkinointipalvelut tuotetaan yhdestä organisaatiosta yhden johdon alaisuudessa vuoden 2020 alusta.

Yhteistyötä jatkettiin asianhallinnan digitalisointiprojektin toimeenpanolla. Konsernille luotiin yhteiset ostopalveluiden kilpailutuskäytännöt. Sopimusten saumakohdissa siirrytään yhteisiin palvelusopimuksiin. Esimerkiksi työterveys- ja vakuutuspalveluiden yhteiskilpailutuksilla saavutettiin merkittäviä säästöjä.

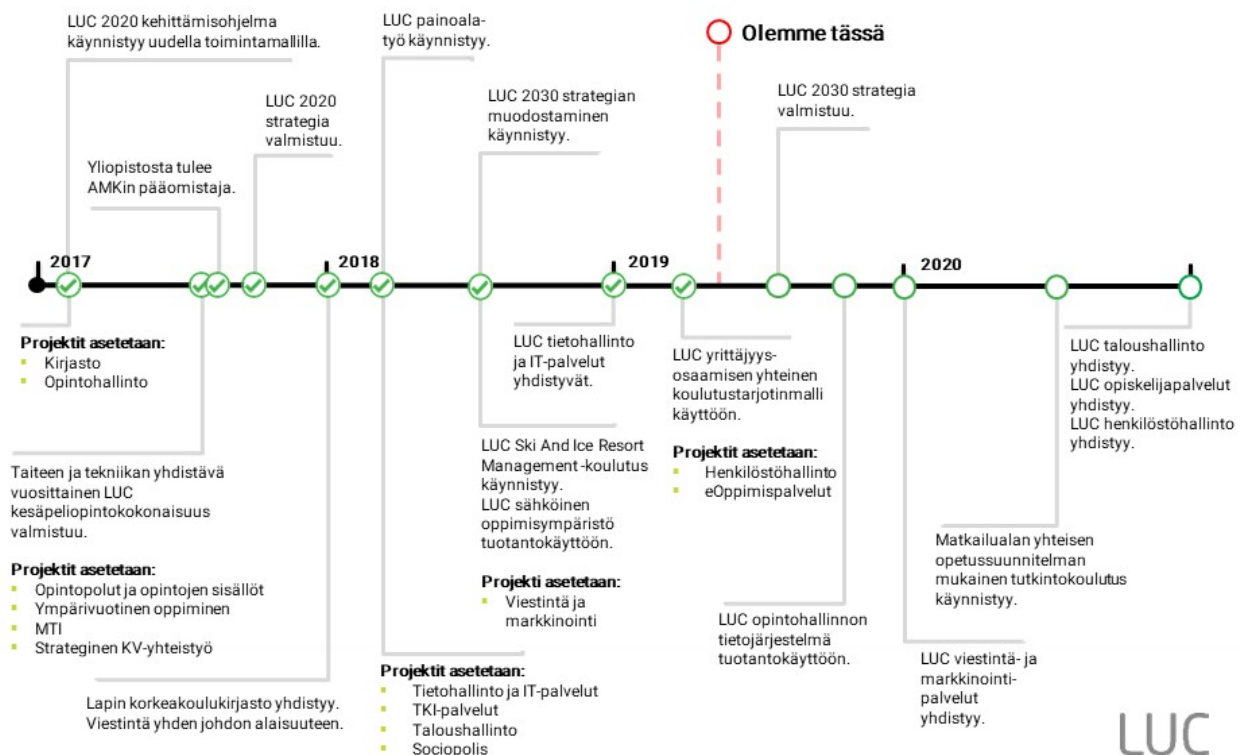
Henkilöstöhallinnon kehitysprojekti käynnistettiin. Sen tavoitteena on, että henkilöstöhallinnon palvelut tuotetaan yhden johdon alaisuudessa yhdestä organisaatiosta vuoden 2021 alusta. Suunnitelman mukaisesti Lapin ammattikorkeakoulu siirtyy yliopiston kanssa samaan työnantajajärjestöön (Sivistystyönantajat ry).

TKI-tukipalvelujen toiminnallista yhteistyötä on lisätty mm. yhteisissä kv-hankevalmisteluissa, yhteisessä kouluttamisessa (kv-rahoituskoulutukset). TKI-hallinnon tietojärjestelmien ja prosessien sekä järjestelmärajapintojen kartoitus on aloitettu tavoitteena prosessien ja tietojärjestelmien yhtenäistäminen. Yhteisten hankesopimusmallien laatiminen käynnistettiin.

TKI-toiminnan laadun ja kansainvälisen rahoitusosaamisen vahvistamiseksi käynnistettiin osaaajapoolin rakentaminen yhteistyössä Lapissa toimivien sektoritutkimuslaitosten kanssa. Tavoitteena on kasvattaa kansainvälisen TKI-toiminnan volyyymiä. Yhteisten kansallisten ja aluekehitystä tukevien TKI-hankkeiden määrä kasvoi vuoden 2018 aikana.

Yhteisen taloushallintopalvelun kehittämisprojekti käynnistettiin. Tavoitteena on, että taloushallinnon palvelut tuotetaan yhden johdon alaisuudessa yhdestä organisaatiosta vuoden 2021 alusta. Taloushallinnon nykytila ja muutostarpeet on määritelty. Yhteinen talouspalvelujen palvelulupaus luo rungon palvelutuotannon kehittämiselle. Talouspalveluiden alustava palvelutarjotin ja palvelutiimit on kuvattu. Vuoden 2019 painopisteenä ovat toimintaprosessien ja käytäntöjen yhtenäistäminen, sekä yhteiseen taloushallintojärjestelmään siirtymisen edellyttämät sopimusneuvottelut.

LUC 2020 kehittämisohjelman etappeja

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään

Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista sekä lisäämällä yhteistyötä. Korkeakoulut hyödyntävät digitalisaation tuomia mahdollisuuksia täysimääräisesti. Korkeakoulut kehittävät opiskelijavalintoja, hyväksilukumenettelyjä ja tutkintoja niin, että kansallinen ja kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy. Korkeakoulut luopuvat pääsääntöisesti siltaopinnoista.

Korkeakoulut hyödyntävät toisen asteen tutkintoja opiskelijavalinnassa nykyistä enemmän ja luopuvat pitkäkestoisesta valmistautumista edellyttävistä pääsykokeista. Korkeakoulut lisäävät yhteistyötään toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttamiseksi. Valintamenettelyjä kehitetään alakohtaisessa yhteistyössä. Ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittavien osuutta uusista opiskelijoista kasvatetaan hyödyntämällä paikkojen varaamismahdollisuutta ensikertaisille hakijoille ja kehittämällä siirto-opiskelijoiden valintaa.

Korkeakoulut tukevat mahdollisuuksien tasa-arvoa ja edistävät tutkintojen suorittamista tavoiteajassa kaikilla tutkintotasoilla. Korkeakoulut lisäävät joustavia opiskelumahdollisuuksia sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista. Korkeakoulut monipuolistavat opiskelijoiden ohjausta ja lisäävät yhteistyötä työelämän kanssa. Toimivat ura- ja rekrytointipalvelut tukevat nopeaa valmistumista ja työllistymistä. Korkeakoulut ottavat käyttöönsä valtakunnallisen uraseurannan.

Korkeakoulut ottavat vastuuta maahanmuuttajien osaamisen ja koulutustarpeiden tunnistamisesta sekä työllistymisen edellytysten parantamisesta.

Lapin yliopisto ottaa vuoteen 2018 mennessä käyttöön opiskelijavalinnan, joka ei edellytä pitkää valmistautumista. Yliopisto osallistuu alakohtaisten yhteisvalintojen kehittämiseen siten, että yhteisvalinta on käytössä pääsääntöisesti sopimuskauden loppuun mennessä ja mahdolliset valintakokeet toteutetaan yhteistyössä muiden alalla koulutusta tarjoavien yliopistojen kanssa. Yliopisto lisää ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittamaan valittujen osuutta kaikista uusista opiskelijoista. Yliopisto uudistaa ja monipuolistaa opetusmenetelmiä ja lisää erityisesti verkkovälitteistä opetustarjontaa sekä etäosallistumismahdollisuuksia. Yliopisto mahdollistaa ympärivuotisen opiskelun lisäämällä kesälukukaudella tarjottavia opintoja, ohjausta ja tenttimahdollisuuksia.

Yliopisto lisää tutkintojen työelämärelevanssia ja tutkinnonsuorittaneiden ripeää työllistymistä kytkemällä työelämälähtöisiä ja työelämätaitoja edistäviä tutkinnon osia sekä kandidaatin- että maisterintutkintoon.

Yliopisto sai jatkuvan oppimisen strategiarahoitusta vuosille 2019-2020. Tavoitteena on luoda uusi jatkuvan oppimisen toimintamalli, jossa vahvistetaan koulutuksen tarjontaa ja kehitetään koulutusten sisältöjä. Yhteistyötä eri koulutusmuotojen (tutkintokoulutus, täydennyskoulutus, avoin yliopisto-opetus, erikoistumiskoulutus) sekä työelämän kanssa lisätään.

Lapin yliopiston rekrytoi ensimmäiset työelämäprofessorit (Professor of Practice), oikeustieteelliselle alalle (kaksi nimitystä) ja yhteiskuntatieteelliselle alalle (yksi nimitys), vahvistamaan tiedekuntien koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoimintaa.

Valintakokeiden uudistustyötä jatkettiin. Vuoden 2018 valintakokeet eivät edellyttäneet pitkäaikaista valmistautumista tai ne perustuivat koetilanteessa jaettavaan aineistoon. Tiedekunnat valmistautuivat

perustutkintokoulutuksessa todistusvalintaan valintakokeen rinnalle, valtakunnalliseen alakohtaiseen yhteistyöhön sekä avoimen väylän kautta tapahtuvan valinnan laajentamiseen vuoteen 2020 mennessä.

Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti (MTI, matkailututkimuksen oppiaine) käynnisti kansallisen matkailualan osaamisen korkeakouluverkoston kanssa vastuullisen matkailun teemaan liittyvän täydennyskoulutuksen kehittämisen (ESR -hanke).

Lapin yliopiston sosiaalityön ja hallintotieteen oppiaineet sekä Oulun yliopiston terveyshallinto- ja hoitotieteet toteuttavat yhteistyönä hyvinvointijohtamisen perusopintokokonaisuuden (25 op). Perusopintokokonaisuudella vastataan kunnallisen ja alueellisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyön sekä hyvinvointijohtamisen osaamistarpeisiin. Opintokokonaisuus käynnistyi verkkopohjaisena pilottina.

Digitaalisen opiskelun mahdollisuudet laajenivat, kun Lapin yliopisto, Turun yliopisto, Jyväskylän yliopisto ja Itä-Suomen yliopisto yhtenäistivät ja digitalisoivat siirtotenttijärjestelmänsä. Uudistus joustavoittaa tutkinto-opiskelijoiden mahdollisuuksia edistää opintojaan ja suorittaa tenttejä sähköisesti kotiyliopistonsa ulkopuolella esim. kesätyön, työharjoittelun tai muun elämäntilanteen johdosta.

Lapin yliopisto vakiinnutti yhteistyötään lappilaisten toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa. Osapuolet vahvistivat sopimuksella koulutusyhteistyön sekä ennakoititiedon, asiantuntijuuden ja osaamisen jakamisen. Samalla sopijaosapuolet sitoutuivat yhteiskehittämään työelämäpalveluita sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioyhteistyötä alueelliset tarpeet huomioiden. Osapuolet suunnittelivat ja toteuttivat aikuiskoulutusta matkailualalla ja liiketoimintaosaamisessa.

Yliopisto käynnisti kehittämishankkeen, jolla edistetään lappilaisten nuorten siirtymistä peruskouluista ammattiopistoihin, koulutuksesta valmistumista ja sijoittumista työelämään. Kehittämistyöhön osallistuu yliopiston ja lappilaisten toisten asteen koulutustoimijoiden lisäksi belgialaisia koulutustoimijoita (ESR -rahoitus).

Avoimien yliopistojen osatoteuttajana lukioyhteistyötä edistävässä Lukiosta korkeakouluun (LUKKO) -hankkeessa, jossa luodaan avoimista korkeakouluopinnoista opintotarjotin pilottilukiolle. Yliopisto osallistui valtakunnalliseen OKM:n kärkihankkeeseen, Toinen reitti yliopistoon (TRY), jossa rakennetaan vaihtoehtoisia hakureittejä yliopistoon sekä tehostetaan hakuohjausta.

Lapin korkeakoulukonsernin aikuiskoulutusyhteistyössä painopistealueena oli korkeakoulututkinnon suorittaneille työttömille ja maahanmuuttajille suunnatut uraohjauspalvelut.

Yliopisto vahvisti harjoittelukoulutoiminnassaan kansallista ja kansainvälistä vaikuttavuuttaan ja rooliaan. Harjoittelukoulujen tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoimintaan sekä opetusharjoittelun ohjaukseen ja opetussuunnitelmatyöhön keskittyvän eNorssi -verkoston puheenjohtajuus on Lapin yliopistolla. Harjoittelukoulun asiantuntijat ovat toimineet kouluttajina ulkomailla (mm. Kiina) ja harjoittelukoulutoimintaan tutustui ulkomaalaisia vieraita aikaisempaa enemmän.

Lapin yliopisto liittyi mukaan kansainväliseen yritys yhteistyötoimintamalliin (DEMOLA), jossa opiskelijat voivat kehittää yrityksen toimintaa ja omaa osaamistaan yhdessä yritysten kanssa. Toimintamalli toteutetaan korkeakoulukonserniyhteistyönä. Yliopisto edisti työelämäyhteistyötään "Lappilaiset avoimet

työelämälähtöiset osaamispolut" -hankkeessa, jossa tavoitteena oli lisätä opiskelumahdollisuuksia ja työelämäyhteyksiä avointen korkeakouluopintojen kautta.

OKM:n opettajakoulutuksen kehittämishankerahoituksen tuella Lapin yliopisto käynnisti hankkeen kehittääkseen lappilaisten peruskoulujen rehtoreiden osaamista, erityisesti strategisia taitoja, verkostoitumista, vertaistukea ja digitaitoja. Yliopisto johtaa hankekonsortiota, johon osallistuvat Oulun yliopisto ja Lapin ammattikorkeakoulu.

Yliopisto osallistui kansalliseen hankkeeseen, jossa kehitetään aikuiskoulutusammattilaisten (vapaaan sivistystyön oppilaitokset, muut aikuiskoulutusorganisaatiot) pedagogisia taitoja ja johtamista. Yhtenä kohderyhmänä on maahanmuuttajataustaiset opettajat (OKM rahoitus).

Kasvatustieteiden tiedekunta koordinoi yhteisen verkkokurssin kehittämistä Nordplus korkeakoulutus -ohjelmasta osana Tromssan, Uumajan, Luulajan ja Oulun yliopiston Arctic Five yhteistyötä. Pidemmän aikavälin tavoitteena on toteuttaa yhteinen maisteriohjelma inklusiivisen pedagogiikan alalla. Opettajankoulutuksen yhteistyö on UArcticin temaattisen verkoston, *Teacher Education for Social Justice and Diversity*, toimintaa. Kyseinen temaattinen verkosto on myös Suomen ensimmäinen UNESCO:n alainen UNITWIN -verkosto.

Saamelaisalueen koulutuskeskus ja Lapin yliopisto kehittivät yhteistyössä toisen asteen koulutusta, erityisesti digiteknologiaa hyödyntävää pedagogiikkaa ja tutkimusperusteisia ammattiopintoja. Hankkeessa haettiin ratkaisuja työelämän ja ammatillisen opiskelun sujuvoittamiselle. Mukana yhteistyössä ovat saamelaisalueen kunnat sekä Saamelaiskäräjät.

Ulkomaisten opiskelijoiden opiskelijatytyväisyyttä mittaavan kansallisen kyselyn tulosten mukaan yliopiston kv. opiskelijat olivat erittäin tyytyväisiä opiskelukokemuksiinsa. Erityisesti yhteisöllisyyden vahva kokeminen nousi positiivisena seikkana selvityksessä esiin. Kehitettäviksi osoittautuivat opiskelijapalautte-käytänteet, uraohjaus, ja sosiaalinen integraatio paikallisyhteisöön. Kyselyn tuloksia hyödynnetään kehitettäessä yliopiston ja korkeakoulukonsernin tutkintokoulutusta ja opiskelijapalveluita.

Yliopiston opetushenkilöstölle järjestettiin yliopistopedagogista koulutusta tavoitteena tukea opetuksen uudistamista kohti digitaalisuutta ja monipuolista verkko-opetusta (mm. flipped learning). Opiskelijatuutorointia uudistettiin yhteistyössä Lapin yliopiston ylioppilaskunnan kanssa ja opettajatuutoreille laadittiin käsikirja tukemaan ohjaustyötä.

OKM:n ja LYn sopimuksen mukaista tutkintokoulutuksen ja opetuksen kehittämistä on tehty laajalti korkeakoulukonsernin yhteistyönä. Tämä on raportoitu osana konsernin kehittämisohjelman raportointia osiossa "Vahvat korkeakouluyksiköt osaamisen uudistajina".

Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia

Korkeakoulut tukevat uusia lupaavia tutkimusaloja sekä kansainvälisen huipun tuntumassa kehittyviä tutkimussuuntia. Korkeakoulut ovat sitoutuneet avoimeen toimintakulttuuriin ja avoimen tieteen käytänteisiin kaikilla organisaation tasoilla. Korkeakoulut tukevat kansallisen osaamispääoman kasvua mm. avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä käyttäjälähtöisen kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toimenpitein.

Korkeakoulut kehittävät tutkimuslaitosten sekä muun työ- ja elinkeinoelämän kanssa pitkäjänteisesti yhteisiä tutkimusympäristöjä, joilla on edellytykset menestyä kansainvälisessä ja monitieteisessä toimintaympäristössä. Korkeakoulut vahvistavat tutkimuslaitos- ja työelämäyhteistyötä ja kokoavat sitä tukevaa osaamistaan sekä kehittävät toimintatapojaan tutkimustulosten ja innovaatioiden kaupallistamiseksi.

Korkeakoulut kokoavat tutkimusrahoitusasiantuntemustaan sekä kehittävät toimintatapojaan ja keskinäistä yhteistyötään siten, että niillä on paremmat edellytykset hankkia laadullisesti kilpailtua, täydentävää rahoitusta strategiansa ja profiilinsa mukaiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyöhön ja sekä taiteelliseen toimintaan.

Lapin yliopisto vahvistaa tutkimuksen laatua yhteistyössä tutkimusintensiivisten, erityisesti strategisesti merkittävien arktisen yliopistoverkoston toimijoiden kanssa. Yliopisto kehittää toimintamalleja, jotka syventävät tutkimusalojen yhteistyötä, kansainvälisyyttä ja tutkimustoiminnan vaikuttavuutta. Koulutukseen ja tutkimukseen sisällytetään elementtejä, jotka tukevat osaamisen hyödyntämistä ja valmistuneiden työllistymistä. Yliopiston avoimen tieteen toimintapa nousee sopimuskauden aikana vähintään tasolle kolme.

Yliopisto jatkoi SA profiloitumisrahoituksella (PROFI 1-4) käynnistettyjä toimenpiteitä. Viimeisimmässä haussa yliopisto sai profiilirahoitusta tutkimusstrategiansa ytimen, arktisen ja pohjoisen muutoksen tutkimuksen, läpileikkaaviin teemoihin, ml avoimen tieteen toimintamallien kehittäminen. Suomen Akatemiaan jätettiin viidennen profiloitumiskierroksen hakemus, joka on suunnattu teemoihin Welfare law, Responsible tourism planning ja Smart playful learning. Lapin yliopisto on saanut profiilirahoitusta vahvistaakseen arktista osaamista. Kaikista Suomen Akatemian arktiseen osaamiseen liittyvistä hankkeista neljä kokonaisuutta on Lapin yliopistolla.

Lapin korkeakoulukonsernin strategian valmistelu käynnistettiin. Valmistelussa määritellään yhteiset painoalat, jotka luovat laadukasta pohjaa arktisen ja pohjoisen tutkimuksen erityiskysymyksissä, edistävät huippututkimuksen, vahvan ja nousevan tutkimuksen ja uusien, potentiaalisten tutkimusalueiden täsmentymistä. Valmistelussa on käytetty muun muassa Suomen Akatemian profiilirahoituksessa käyttämää kolmikantaista taksonomiaa.

Lapin yliopiston strategista profiilia vahvistamaan perustetut yliopistoyhteisölliset monitieteiset tutkimusryhmät (ProSoc ja Palvelumuotoilu) aloittivat toimintansa. ProSoc -tematiikkaa vievät eteenpäin seuraavat tutkimushankkeet: kansainvälinen Akateemisen profession muutos tietoyhteiskunnassa (APIKS), Terveystieteiden professioiden rakentuminen ja epäkohtien käsittely terveydenhuollossa ja yritys yhteistyöpainotteinen Design in Smart Mobility. APIKS tutkimushankkeessa edistetään myös avoimen datan käytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä yhdessä HY:n, CSC:n ja Tilastokeskuksen kanssa.

Palvelumuotoilun tutkimusryhmä on keskittynyt yliopiston sisäisen verkoston rakentamiseen ja tutkimusteemojen hankkeistamiseen tavoitteena kilpailtu tutkimus- ja yritysrahoitus. Tutkimusryhmä osallistuu mm. kansalliseen, sosiaali- ja terveyspalveluja kehittävään hankkeeseen. Ryhmä kehitti tutkimustoiminnan ohella palvelumuotoilukoulutusta Lapin korkeakoulukonsernissa.

Yliopisto vahvisti tutkimustaan vastuullisen matkailun painoalalla käynnistämällä kulttuurisensitiivistä arktista matkailua kehittävästä tutkimushankkeesta. Sen tavoitteena on alueella toimivien PK-yritysten kulttuurisensitiivisen matkailuosaamisen lisääminen sekä alaan liittyvän liiketoimintaklusterin perustaminen. Hankkeen kv -yhteistyökumppanit ovat muun muassa Tromssan, Uumajan, Aalborgin ja Waterloon yliopistot.

Aktisen osaamisen kansainvälistä tutkimusyhteistyötä ja laatua edistää Arctic Five -verkosto, jonka muodostavat Lapin, Luulajan, Oulun, Tromssan ja Uumajan yliopistot. Verkostolla on strateginen, yliopiston rehtoreista koostuva ohjausryhmä sekä koordinaatioryhmä, joka vastaa verkoston operatiivisesta yhteistyöstä ja kehittämisestä. Verkosto valmisteli yliopistojen arktisen osaamisen vahvuuksiin liittyen kuusi temaattista tutkimuksen yhteistyöalaa. Ne liittyvät aluekehittämiseen, alkuperäiskansatutkimukseen, kaivostoimintaan, energia-alaan, hyvinvointi- ja terveysalaan ja koulutukseen (erityisesti opettajakoulutus). Arctic Five -verkostossa suunniteltiin yhteisiä kv -tutkimushankkeita, myös taustatyö verkoston yliopistojen virtuaalikampuksen rakentamiseksi on käynnistetty. Arctic Five -verkosto vahvistaa Lapin yliopiston arktiseen osaamiseen perustuvaa tutkimustoimintaa ja vaikuttavuutta kansainvälisellä tasolla.

Yliopiston Arktinen keskus vahvisti rooliaan globaalina arktisena toimijana Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuuden aikana. Arktinen keskus on mukana useissa kansainvälisissä arktisissa tieteellisissä verkostoissa (kuten CNARC - China-Nordic Arctic Research Centre, ARCUS - Arctic Research Consortium of the United States, European Polar Board) ja Suomen arktisissa toimielimissä, kuten valtioneuvoston Arktinen neuvottelukunta, Polaarialueiden tutkimuksen kansalliskomitea, Etelämanner-taustaryhmä ja Arktinen seura.

Arktisen neuvoston puheenjohtajuuden siirtyminen Suomelle tiivistä ulkoministeriön ja yliopiston välisiä arktisen osaamisen verkostosuhteita. Lapin yliopisto koordinoi UArctic -verkostoa, johon kuuluu yli kaksisataa arktisella alueella vaikuttavaa tutkimus- ja koulutusorganisaatiota, UArctic ja sen opettajankoulutuksen temaattinen verkosto on yksi puheenjohtajakauden ohjelman virallisista partnereista.

Yliopisto käynnisti rakenteellisen kehittämisen toimenpiteitä oikeustieteellisen alan tutkimus- ja opetustoiminnan vahvistamiseksi. Toimenpiteet kohdistuivat oikeustieteiden tiedekunnan jatkotutkintotavoitteeseen, kilpaillun tutkimusrahoituksen määrän kasvattamiseen sekä tiedekunnan toimintakulttuuriin ja johtamisen (ml. tutkimusstrategia) edistämiseen. Kehittämishelman toimenpiteet ulottuvat vuoteen 2022 saakka. Ohjelman toteutumista seurataan ja arvioidaan yliopiston toiminnanohjausjärjestelmässä.

Alkuperäiskansatutkimuksessa uutena tieteen ja taiteen läpileikkaavana toimena käynnistettiin Saamelaisen kulttuuriperinnön ontologinen politiikka -tutkimushanke. Siinä tarkastellaan saamelaisen kulttuuriperinnön läsnäoloa nyky-yhteiskunnassa tieteellisen tutkimuksen, puhetaiteen ja rapin, kuva- ja videotaiteen, moni- ja poikkitaiteellisen toiminnan sekä duodjin, saamelaisen käsityön keinoin. Hankkeessa tutkitaan kulttuuriperinnön ja alkuperäiskansaistumisen prosessien keskinäistä suhdetta.

Yliopisto käynnisti tutkijakoulunsa laadun ja vaikuttavuuden kehittämisen. Tutkijakoulun uudistustyö on osa laajempaa tutkijakoulujen iteroimista Suomessa ja pohjana on käytetty suomalaisten yliopistojen tutkijakoulutuksen arviointeja sekä omaa sisäistä arviointia. Tutkijakoulutuksen ja tutkimuksen laadun kehittäminen on yhteydessä Arctic Five -verkostoon, jossa edistetään kv-tohtorikoulutusta ja tutkijoiden

mobileettia. Aloitettu kehitystyö mahdollistaa kansainvälisten huippuvierailijoiden systemaattisemman integroinnin monitieteiseen jatkokoulutukseen.

Yliopiston tutkijakoulussa edistettiin Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) organisoimaa tutkimuseetiikan tukihenkilöjärjestelmää sekä avoimen ja vastuullisen tieteellisen käytännön periaatteita. Hyvä tieteellinen käytäntö

-prosessissa käsiteltiin neljää eri tapausta. Uusia ilmoituksia epäillyistä loukkauksista tehtiin kaksi.

Saametutkimuksen eettisten ohjeiden kansallinen valmistelutyö käynnistettiin Lapin yliopiston johtaman työryhmän toimesta. Työryhmään kuuluvat alan tutkimusta tekevien yliopistojen (OY, HY) lisäksi Saamelaiskäräjät, Saamelaismuseum Siida ja Saamelaisalueen koulutuskeskus. Yliopiston taiteiden tiedekunta käynnisti taiteellisen toiminnan eettisten ohjeiden laatimisen.

Maakunnan innovaatiojärjestelmän kehittämiseksi (Lapin arktisen erikoistumisen strategia) yliopisto perusti muiden alueellisten tutkimustoimijoiden kanssa maakunnallisen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan osaamiskeskittymän (Arctic Smartness RDI- Excellence ASR, EAKR -hanke). Osaamiskeskittymässä toimivat yliopiston lisäksi Luonnonvarakeskus, Geologian tutkimuskeskus ja Lapin ammattikorkeakoulu. Muut tutkimustoimijat, kuten Sodankylän Geofysiikan Observatorio, Kevon Lapin tutkimusasema, Värriön ja Kilpisjärven tutkimusasemat on sitoutettu toimintaan ohjausryhmätyön kautta.

Yliopisto vahvisti tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vaikuttavuuttaan käynnistämällä mikroyrittäjien kasvuverkostotoiminnan. Yliopisto koordinoi Oulun yliopiston, Lapin ammattikorkeakoulun ja Digipolis Oy:n yhteistä Lapin mikroyrittäjien kasvuverkosto -hanketta, jossa Lapin mikroyrittäjille rakennetaan yhteistä yrittäjälähtöistä kasvuverkostoa. Verkoston yhteistyö ja tuki madaltavat mikroyritysten kasvu- ja vientikokeiluja. Verkosto on toimintatavaltaan uusi Lapissa.

Korkeakouluyhteisö voimavarana

Korkeakoulut arvioivat ja kehittävät suunnitelmallisesti johtamista ja asiantuntijatyön edellytyksiä kaikilla organisaatiotasoilla. Korkeakoulut toteuttavat hyvää ja avointa henkilöstöpolitiikkaa sekä ottavat työhyvinvoinnin tarkastelussa käyttöön yhtenäisen ja vertailukelpoisen työvälineen. Korkeakoulut edistävät tasa-arvoa ja moniarvoisuutta henkilöstöpolitiikassaan sekä perustehtäviensä sisältöjen kehittämisen kautta. Korkeakouluyhteisöä vahvistetaan henkilöstön osaamista kehittämällä, verkostoitumalla, kansainvälisillä rekrytoinneilla sekä hyödyntämällä opiskelijoiden osaamista. Korkeakoulut ottavat merkittävän roolin toiminta-alueensa kulttuurisen monimuotoisuuden vahvistamisessa.

Korkeakoulut kuulevat ja sitouttavat henkilöstöä ja opiskelijoita johtamis-, organisaatio- tai muiden uudistusten varhaisessa vaiheessa siten, että korkeakouluyhteisön jäsenet voivat vaikuttaa ja ottaa vastuuta muutoksista. Korkeakoulut hyödyntävät opiskelija- ja henkilöstöpalautejärjestelmiä sekä digitalisaation mahdollisuuksia toimintakulttuurin ja käytäntöjen kehittämisessä.

Lapin yliopistossa on useamman vuoden ajan vakinaistettu määräaikaissa palvelussuhteissa työskentelevien

pysyväisluonteisia tehtäviä. Vuoden 2018 aikana yhteensä 16 henkilön aiemmin määräaikainen palvelussuhde vakinaistettiin, heistä 10 opetus- ja tutkimushenkilökuntaa ja 6 muuta henkilökuntaa. Opetus- ja tutkimushenkilökunnasta 51 prosenttia on pysyvissä työsuhteissa ja muusta henkilökunnasta 78 prosenttia.

Yliopistossa uudistettiin työntekijän omaehtoista opiskelua koskevaa ohjeistusta. Tavoitteena uudistuksella on tukea henkilöstön osaamisen kehittämistä, kun kyseessä on selkeästi työntekijän nykyiseen tai tulevaisuuden työtehtävään liittyvän osaamisen edistäminen (mahdollisuus erikseen sovittavaan palkalliseen työvapaaseen).

Osana Lapin korkeakoulukonsernin kehittämistä (LUC 2020 kehittämisohjelma) käynnistettiin Henkilöstöhallinto -projekti. Projektin tavoitteena on tuottaa henkilöstöpalvelut yhden johdon alaisuudessa ja yhdestä organisaatiosta. Projektissa yhtenäistetään henkilöstöjärjestelmät sekä henkilöstöhallinnon toimintaprosessit. Yhteisten toimintojen luominen henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi sekä osaamisen varmistamisessa (henkilöstökoulutus) kuuluvat tärkeinä osakokonaisuuksina henkilöstöhallinto -projektiin.

Lapin yliopistossa otettiin käyttöön vuonna 2017 kerran kuussa tapahtuva henkilöstön VIRE - työhyvinvoinnin seurantamalli. Vire -tuloksia käytetään yliopiston johdon ja esimiesten työvälineenä työhyvinvoinnin ja työyhteisön kehittämisessä. Uutena toimintatapana otettiin käyttöön esimiesten tulospalaverit. Saadun palautteen perusteella järjestettiin esimieskoulutusta ja kehitettiin työnohjauskäytäntöjä kouluttamalla henkilöstöstä työnohjaajia.

Lapin yliopistossa on ollut käytössä WWF:n Green Office ohjelma. Lapin yliopisto kehittää jatkossa ympäristöjärjestelmää ja toimintamallia, joka ottaa huomioon alueen ympäristöpiirteet ja sopii arktiselle alueelle. Ympäristöjärjestelmän kokonaisarviointi käynnistettiin perustamalla ympäristötyöryhmä, johon kuuluu henkilökuntaa ja opiskelijoita.

Henkilöstön toiveiden ja kehittämistarpeiden myötä järjestettiin syksyllä yhteisöpäivä yliopiston tukipalvelujen esittäytymisellä. Henkilöstön liikuntamahdollisuuksia monipuolistettiin solmimalla yhteistyösopimus liikuntapalveluja tuottavan yrityksen kanssa.

3. LAPIN YLIOPISTON TEHTÄVÄ, PROFILI JA VAHVUUSALAT

Tehtävä ja profiili

Lapin yliopiston tutkimus ja tutkimukseen perustuva opetus kohdistuvat pohjoisten alueiden yhteiskuntiin, ympäristöön sekä näiden vuorovaikutukseen. Lapin korkeakoulukonsernille (LUC) määritellään korkeakoulukonsernin yhteinen tehtävä ja profiili vuoden 2017 loppuun mennessä ja niitä tarkennetaan tarvittaessa vuoden 2018 aikana.

Lapin yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulujen hallitukset päättivät yhteisen strategiatyön käynnistämisestä laajalla, koko korkeakoulu yhteisöä osallistavalla prosessilla. Lapin korkeakoulukonsernin

strategia valmistuu syksyllä 2019

Yliopisto jatkoi Suomen Akatemian profiloitumisrahoituksella (PROFI 1-4) käynnistettyjä toimenpiteitä. Viimeisin profiloitumiskierroksen hanke (PROFI4) keskittyy tematiikkaan *Sustainability and coproduction of knowledge*. Lisäksi profiloitumisrahoituksella vahvistetaan aiheita *Arctic rights and natural resources* ja *Indigeneneous peoples in the arctic*. Suomen Akatemiaan jätettiin viidennen profiloitumiskierroksen hakemus, joka on suunnattu teemoihin *Welfare law*, *Responsible tourism planning* ja *Smart playful learning*.

Arktisen tutkimus- ja koulutusosaamisen vahvistamiseksi perustettiin Arctic Five -yliopistoverkosto, johon kuuluvat Lapin yliopiston lisäksi Luulajan, Uumajan, Tromssan ja Oulun yliopistot.

Arktiseen osaamiseen liittyvän alueellisen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan vahvistamiseksi käynnistettiin

Lapin maakunnallisen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan osaamiskeskittymän hanke *Arctic smartness RDI excellence (ASR)*. Sen tavoitteena on sektori- tai organisaatorajat ylittävä arktista tutkimusta, tutkimus- ja kehittämistoimintaa palveleva verkostomainen osaamiskeskittymä.

Profiilin vahvistamiseen liittyvät toimenpiteet on kuvattu sopimusraportoinnin muissa osiossa yksityiskohtaisemmin.

Vahvuusalat ja uudet, nousevat alat

Lapin yliopisto on määritellyt vahvuusaloikseen: 1) kestävä kehitys, oikeus ja oikeudenmukaisuus, 2) Pohjoinen hyvinvointi, koulutus ja työ, 3) vastuullinen matkailu ja 4) kulttuurilähtöinen palvelumuotoilu.

Yliopisto tunnistaa uusiksi nouseviksi aloikseen arktiset alkuperäiskansat sekä arktisen muotoilun ja taiteet. Lapin korkeakoulukonsernille (LUC) määritellään alustavat vahvuusalueet vuoden 2017 loppuun mennessä ja niitä tarkennetaan tarvittaessa vuoden 2018 aikana.

Lapin yliopiston strategista profiilia (arktinen muotoilu ja taiteet, nouseva ala) vahvistamaan perustetun palvelumuotoilun tutkimusryhmän toiminta käynnistyi. Yliopistolla laadittiin taiteellisen toiminnan kehittämistoimenpiteet vuosille 2018-2019 yliopiston strategian toimeenpanosuunnitelmaan liittyen. Toimenpiteet tukevat yliopiston strategista profiloitumista, erityisesti arktinen muotoilu- ja taide

profiloitumistoimea.

Arktiset alkuperäiskansat -tutkimuksessa (nouseva ala) uutena tieteen ja taiteen läpileikkaavana toimena käynnistettiin Saamelaisten kulttuuriperinnön ontologinen politiikka -tutkimushanke. Siinä tutkitaan kulttuuriperinnön ja alkuperäiskansaistumisen prosessien keskinäistä suhdetta. Lapin yliopisto teki syksyllä 2018 Valtioneuvostolle aloitteen Alkuperäiskansojen tiede- ja osaamiskeskuksen sekä Alkuperäiskansojen sovittelun osaamiskeskuksen perustamiseksi ja niihin liittyvän Pohjoisen sovittelu- ja neuvotteluopintokokonaisuuden rahoittamiseksi. Aloitteeseen osallistuivat muina osapuolina Oulun yliopisto ja Saamelaisalueen koulutuskeskus.

Yliopiston vahvuusalojen ja nousevien alojen vahvistamiseen liittyvät toimenpiteet on kuvattu sopimusraportoinnin muissa osiossa yksityiskohtaisemmin.

4. TUTKINTOTAVOITTEET

Tavoitteet	Vuosina 2017 - 2020 keskimäärin
Ylemmät korkeakoulututkinnot	470
Kasvatusalat	120
Taiteet ja kulttuurialat sekä humanistiset alat	85
Yhteiskuntatieteet ja palvelualat	140
Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet	125
Yliopistokohtaiset tavoitteet	
Tohtorin tutkinnot	24
Alemmat korkeakoulututkinnot	500

Lapin yliopiston opettajankoulutuksen tutkintotavoitteet kaudella 2017-2020 ovat vuosittain: luokanopettajat 90. Kuvataideopettajien tutkintotavoitteet säilyvät kauden 2013-2016 mukaisina. Yliopisto pienentää sisäänottomääriä yhteiskuntatieteissä, lukuun ottamatta sosiaalityön koulutusta.

5. RAHOITUS

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää yliopistolle perusrahoitusta yliopistolaisissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi yliopistolain (558/2009) 49§:n, yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen (770/2009) 5, 6 ja 7 §:n ja yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (331/2016) perusteella yhteensä 37 880 000 euroa momentilta 29.40.50 seuraavasti:

a) Laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen 33 846 000 euroa.

Yliopiston valtakunnallisina tehtävinä on otettu huomioon arktinen osaaminen (ml. Arktinen keskus) ja harjoittelukoulu. Perusrahoitukseen sisältyy vuosittain yhteensä 2 525 000 euroa (rahoitustaso vuonna 2017) kauden 2017-2020 valtakunnallisten tehtävien perusteella.

Strategiarahoitusta kohdennetaan yliopiston strategian mukaiseen toimintaan 4 400 000 euroa vuonna 2017, 4 300 000

euroa vuonna 2018, 3 900 000 euroa vuonna 2019 ja 3 800 000 euroa vuonna 2020 ottaen huomioon yliopiston strategia ja sopimuksessa nimetyt strategisen kehittämisen toimenpiteet. Strategiarahoituksen kohdentamisessa on otettu huomioon erityisesti:

- Lapin korkeakoulukonsernin muodostaminen ja painoalojen vahvistaminen 1,5 M€ (2017-2020)
- Opintojen sujuvuuden edistäminen, ml. ohjauksen kehittäminen
- Elinkeinoelämän kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen erityisesti matkailualalla
- Yhteistyön tiivistäminen tutkimusintensiivisten yliopistojen kanssa

b) Yliopiston valtionrahoitukseen sisältyy vuonna 2017 lisäksi 680 000 euroa yliopistolain (558/2009) mukaista rahoitusta laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoituksen ulkopuolella.

Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistoille aiheutuneista kustannuksista yhteensä 3 354 000 euroa.

Myönnettyä rahoitusta ei käytetä elinkeinotoiminnan tukemiseen.

6. RAPORTOINTI

Yliopisto raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittaisessa erillisraportissa sopimuksen tavoitteiden ja korkeakoulun strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Yliopisto myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisessa tai toimenpiteiden ajoituksessa. Rahoituksen käytöstä raportoidaan yliopistojen taloushallinnon koodiston mukaisesti. Yliopisto informoi ennakoivasti, vuosiraportoinnin ulkopuolella ministeriötä rakenteellisista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa sopimuskauden aikana vuosittain, että korkeakoulu on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa OKM käy vuosittain alkusyksystä tarkentavan keskustelun korkeakoulun kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi sopimuksen toteutumista ministeriön kirjallisessa palautteessa, ohjaukseen liittyvien korkeakouluvierailujen yhteydessä ja osana vuotuista tilastoseurantaa.

ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Raimo Väyrynen
Hallituksen puheenjohtaja

Hannu Sirén
Johtaja

Mauri Ylä-Kotola
Rehtori

LIITTEET